U. B. BERGEN
Ms. 1986

~~Bratsberg Amt~~ Hallingdal Prostegjeld

Bratsberg Amt i Hallingdals Prostegjeld, fandt Hjemmemand Gregers Gunderssen Pedersen under Gaarden Simonsen 1846 ved at pløie bagerhand, 7 ~~Stykker~~ gild brugbare eller Amuletter, der ere forsigtige med Skjæver. — Een af disse ~~Stykker~~ var af det Slags, som Syggesjæ ere fundne i Jorden, og hvorfor Begrevende findes afbildet i Danske Mynter nærmere udredet" Danske Mynter fra N. 1 til 27. —

Da traadte andre dreiende, hvori at Ord i en forgjeves Aand, var blandt de Hjeldenes og turde ingaaende Fantyde paa, at ville, efter Chmtendommens Indførelse i Norden, for bevarelse af dersligt Amuletter.* ~~I. de ere af den det Kommer fore, skulde afbrydende.~~ I. de findes paa Sidan ~~N.~~ IX afbildet under N. ~~by~~. og ytrerer i det Danske Maaderne, der for betall dem ved nogt mere, end Hjeldets Ord. —

~~Andre Bergenhuus Amt. Voss Prostegjeld~~

af Voss Prostegjeld under Søndre Bergenhus Amt fandt Gaardmand Knud Olsen Sæbøstuen, ved at rydde gjøre en gammel Skorstein — Sæbøstuen — 1½ Alen nedad i Jorden ved Siden af en Stenhellar, der var 4½ Al. lang, 1½ Al. bred og 8 tommer tyk. a/10 ~~Stykker~~ forskjellige Slags Øxeringe, hvoraf ~~fandtes~~ ~~efter~~ ~~af Sølvtraad~~, nogle af traadte Traade eller Slinger, ~~nogle~~ andre af traadte Slinger saaledes at de paa Midten ere tykkere ~~og med Knuder forsynede~~, men aflange med Endeen, der ved Ringlige Bøjninger ere sammenføjede, de synes formodentlig nærmt bestemte enten til Armsringe eller til Haarprydelser — 6, de samme Perler af Glas og Forsilvinger paa. — 7, En Gade af Sølvtraad, sammenflettet, men afbrudt ~~i 4 forskjellige~~ paa Steder ~~Stykker~~. —

* Den forrige Side 57. —

og ~~[illegible]~~ af disse dage tilsammen bølget af dreie tænde ~~[illegible]~~, der imidlertid var blevne ødelagte, samt de øvrige dage ved ~~[illegible]~~ Løjtnant Heydts opmærksomhed for Midsommer i Bergen, blevne undersøgte tilsammen, der med megen prøvelse over Nordsøen ~~[illegible]~~ for ~~[illegible]~~ Hinderøen ~~[illegible]~~ i Strømtrensundet Skjø og med Grønsund I nærheden af Stekkefjord var ei efter studen, forne Lomen af Jordens Skjød ~~[illegible]~~ følgende Dage. A. paa Øerden Fjordvaag, omtrent ½ Miil fra Stekkefjord, blev opkastet en stor Stenrøs, og lagt fra Strandbredden, hvori fandtes at gro Lemmer, i Retning fra Øst til Vest, 12 Fod langt, 6 Fod bredt, uafhuggen med flade Sten. — Det var fyldt med smaa Kampestenen, ovenover Skjørne, i Blandet Kjød og Ergrund; hvorimellem fandtes 1, to smaa Guld-Ringe med af rent arbeide blot en Guldstang udhamret, ~~[illegible]~~ uden ~~[illegible]~~ Udsmykning, Afslibning eller Politur. — 2, Brudstykker af et Sværd, der lydeligt kan skjønnes ~~[illegible]~~ som noget 6 Fod langt. — 3, et lidet Lobber ~~[illegible]~~, som formentlig har været anbragt paa Sværdet eller dets Balg. — 4. En stor Ølgrøning Stene af Granit, omtrent 4 Commer lang og 7 Commer bred. — I Strømden inde ved Gjemt, hvor dets Bølger bryde meget stærkt ind paa Landet finder man ofte lignende Stenen, der ved Bølgernes bryden mod Strømden, i tilsammen og afslibes. Det er imidlertid troligt, at denne for meget

U. B. BERGEN
Ms. 198 b

paa hvis Vidde findes tydelige Spor af at dem har norsk brugt
g — til Bygningsmaade eller Husholdning — g. — følgende
Vaner af Jern — 1 — 4de brudstykker af et Vognhjul. —
2. brudstykker af en bred Landsfejd, eller Spyd, paa
hvis Vidde har norsk en opfiint ~~Sag~~ Kaudt — 3 — En
stal Spydstod, der begrænset med Skaftfullet er fyldt
r tat til begge Sidder — ~~der paa begge Sider~~ /ppidt./
4de brudstykker af en ~~Bunsk~~ Vog, saaledes som der
i nærværende Egnes Bruges af Bønderne til at kjøre
paa Veiene af Træerne med — 5 — Endvidere mange brud
stykker — Derudover endvidere fem Kniver

I ~~Dammen~~ samme Høj fandtes omtrent 2 alen lav
gravet ned med den yderste Kant, ½ alen under
Jordens, en Grafning af 1 alens Længde og ½ alens
Høide og Bredde, hvis Vægge bestode dels af Stenhæl
ler og dels af Lungestenen. Længden af
Grafningen gik fra Øst mod Vest og deri lagde
a — b. a. brudstykker af en Lerkrukke — b. En Jern Spyd.
c — hvilket beskadiget. — c — Lerpinger af en Mosing Øsk
d — Hadal og endvidere brændte Bein — d — et samme
e — høit Sværd — e — et stort og bredt Spydblad med
f — 1 opfiint ~~Sag~~ Kaudt paa Skaftet — f — Endvidere samme
høiede Jernglader og Jernstykker, der have norsk
neppe tilsammen, og som efter at de have norsk
sammenbøiede synes at have norsk i Ildens —
g — g. En Jernkniv; der neppe har tjent til Hjørnet
paa en Skjoldbælte, eller ogsaa have haft norsk
Kniv paa en Sammenslaaen —
Den samme Høj indeholder ni intet Vaaben, ligesom den
og heller ikke andet Norsk end Hvis jevoldshougene —
formodentlig af at ~~paa samme~~ mange der er ~~man~~ at opfatte
gjøres til Gravninger —
Samtlige disse Vaaben ere skjenkede til Museet af Kammer
M. Tarting; der har medtaget de her anførte Oplysninger om det Gravede

Z.

6

~~omtrent~~ ½ Alen under Jordens Flade paa en ungt undersøgt Ratning af en Lubikolens Klöverafe hvis Øyne bestode af flade Skuffelser. — I denne Ratning fandtes

a — følgende Ting: nemlig tre Skjeller og en Nitnagle af Messing eller Bronze. Det ene Skjelle synes at have været en Ring paa ydre Kanten afrundet og paa den indre Side eller indad bøjet, hvortil der paa hver Side var vendt Enden af Messing, der med Nitnagler var fastnittet ~~og ved Ringen Ringen~~ Fladeren og Ringen som var sammenføjede. Saa tæt af Nitnaglerne at dække danner en Udsøkning som af Perler ~~tæt ved hinanden~~ rundt om Kanten. Dette Skjelle er omtrent 2 Tommer i Diameter. — Det andet Skjelle er en afbrudt Bøjle med et Øje i den ene af sammen, som endnu er hel, hvorigennem der ved en Nagle var vendt forneden til at andet Skjelle. — Denne Bøjle danner en Bue af omtrent 1½ Tommes Diameter. — Det tredie Skjelle er fladt, sammenbøjet som det synes af en Klemme, og har ved Nitnagler fastnittet til en tynd Jernstand. Ikke den ~~mindste~~ Spor af Nitnaglerne synes den ene Halvdel af en Ring fastheftet 3 Skjeller; der maaske have hørt ned og sammen Jernstand, som maaskeligt have tjent til Øje for en Lænke eller Bolte ~~om lignet~~. Paa denne Jernstangen Bolte-nummer bruges endnu over alt i Norge af Bønderne. —

b — b. 2 smaa Skjeller af Bronze, der have udgjort ant, men dog Brudskjeller af et stort Skjelle som man have vendt bue-formet eller cirkelformet, og som forsynede med Øje-ringer paa begge Sider. Skjellene ere ablue af omtrent ½ Tommes Størrelse.

c — c, et Brudskjelle af en Hestekrille af brunt Lerr.

d — d, fem store mangt Brudskjeller, ganske smaa af Bronze tillegemed mange Nitnagler, uvist om de ere dele af et Skjelle ~~af~~ eller af en Messing Øskehæde.

e — f: e fundet brændte Barne. f. fem lidne runde Klaver omtrent 2 Tommer i Diameter, liggende de smaa runde Klaver man finder ved Elnabredderne, men

benyttet til Broen eller til andet Brug, da den laa tæt ved Ringeren og Vestrøet, og ungjøe tilsoldig ikke var udlastet blandt den smaa skraatstaaende Stenen.—
(Hvis indfores Omskriving No 1.)

B. Paa Gaardene Onstad, ½ Miil fra ~~Jernbanestad~~ Flekkefjord Kjøbstad, laa fundet, i en liden Jordhøi i Elven langt fra Gaarden 1, et langt Sverd, 2 2de Øxe — 3, en Øxe; 4, Jernstøtet til Bissel; 5, en Jordelves uordentlig Stenen af Kleinmeer ~~Granfelt~~. — Den er omtrent 5 Alen med lang ~~omtrent~~ 3 Aarmaar bred i Eggenden, og spidser af omtrent i Form som et Blad. — Langs Stenen er indhugget i den tvende Striber, omtrent ½ Tomme dybe og brede, ~~Z~~ som gaae rundt om Den, hvor ved den inddeles i 4de Lige afdelingers Ligeledes er en Striber indhugget rundt om Stenen efter Enden af den, og vendende da tvende om den Cirkler i vinkle Stiindler. Stenen er derved inddelt i 8 afdelinger. ~~Den er forhen for at Bruge til Broen eller for bekjendt~~ fremdeles meer, ~~er~~ det tvivl fornt, hvorfra den er bragt ved Broen Lahne, om den Stjøe gjestaaen eller be andet Brug, men dreven tør man ~~af~~ mere nærmere ligesaa gjøre.
(Hvis indfores Omskriving No 2.)

C. Paa Giesandøden 1½ Miil udtil, fra ~~Jernbanestad~~ Flekkefjord ~~ud udtil af~~ Gjerelvens i Sjørdal, findes at Gjerstad, og fort af flere Stenen paa Siderne. — Det var fjeldet ved Jord, hvorimellem Eni fandtes 2de Stenen med hul i, brandt Jord og Trækul.

D. Paa Gaarden Qvæøe, i Gjemsedale i Nærheden af Giesandøden, blev en Engelsk formig Jordhøi, omtrent 10 Fod høi og 20 Fod i diameter med Grundene indgravet, og Jordens af dage bortført.

I den sydliga del af Grönland, vid fjordens Omslade, fanns det synnerligen Grön Kammar i en Dalsänkning fra Öst mot Nord, omtrent 6 fot langt, 2½ fot bredt och 2 fot djupt. — Vid ~~den~~ och Vattenåran vore ~~af~~ flöda ~~dem~~, ~~som~~ och undvägtigt passade till Grönan dra; Bruden var som brolagt af fina runda Stenar. — För at gjöra Grön Kammaret tot ~~vor~~ Vattenåran belagt med Mossa, och dronnyan åter upprätt med fleda Stenar, i den hänsigt at lada Vandet utåne för Kammaret. Vid at vatten

Detta indströmmande nu afstyrdt ~~fic~~ lugt-
derfra fanlades at Grönsaken ~~i Kammaren~~ för av Eld
var fyll derof, ~~ej~~ Grönsladt lugtade i flera
Dagar derefter: I den sydliga Ändt af Grön Kam
maret stod 7. ~~Dy~~ Ur dar eller Kors Fruder.
I dem aen af dessa var en flytande Sattare: —
Den detta Skiedan for varat i ~~D~~ Ur dan fra
den Eld, ~~at~~ den är blamm Kresat i Grön Kam
maret, av ~~nafnet~~ nitzgrab tyckt Grönt, dog synes det
ej mycket omöjligt, at det för Lemmat trunga sig
ind i dessa, fan ovetgjyrdeyan byggada, Grön.
I en Ändan af ~~den~~ Kammaren fandtes at Nästa Vedtrad
tillgjord at Stylla ~~dyk~~ Lägrefa. — Alla
Ursprunen vore Sada, den Eld Grönan blay
aubert, men de tre ~~Styllen drofsa~~ den drofsa med
Bruda. — Vid Sidan af dessa Ursprun stod
3de Krofada, hvorpan Lan en Kro-Stay. —
af dessa var Kim at Ledt Stylla fram Kam
maret, men hvorof man dog Kan ~~orsaka~~ an at
tadana fana redan derinnan. — Vid Vedan
daraf egnen Kan indsmöt i at Stylla ultan Kro